

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/147/2016
Identifikačné číslo spisu:	9016898445
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:9016898445.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého: A., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov: matka - I., bytom XX. V. č. XX, T., t. č. X I. I. E., A., E., C., zastúpená JUDr. Annou Žedényiovou, advokátkou so sídlom v Trenčíne, Palackého 85/5 a otec - S., bytom T., o zvýšenie vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 31 P 26/2014, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 13. januára 2016 sp. zn. 5 CoP 81/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín rozsudkom z 13. októbra 2015 č. k. 31 P 26/2014-463 zvýšil otcovi vyživovaciu povinnosť k mal. A. z doterajších 100 € mesačne na 200 € mesačne, ktoré je povinný prispievať k rukám matky, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 6.2.2014. Dlh na výživnom za obdobie od 6.2.2014 do 30.9.2015 vo výške 1 982 € povolil otcovi splácať popri bežnom výživnom, k rukám matky, v mesačných splátkach po 50 € až do úplného vyrovnania tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Trenčín zo 14. mája 2013 č. k. 31 P 150/2012-107. Výslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie mal v tejto veci z vykonaného dokazovania za preukázané, že k zmene pomerov (§ 78 Zákona o rodine) došlo najmä na strane maloletého A., ktorý bol v čase posledného rozhodovania žiakom 5 ročníka ZŠ a v súčasnosti nastúpil na stredný stupeň vzdelávania, pričom k zmene došlo v septembri 2014. Poznamenal, že mal. dieťa má zdravotné problémy, mimoriadne rozsiahlu záujmovú činnosť, je členom futbalového klubu, hrá box, matka vyčísliла jeho výdavky na sumu 656,16 libier mesačne. Ďalej mal za preukázané, že od poslednej úpravy o výživnom, kedy mal A. 10 rokov a v súčasnosti bude mať 13 rokov, žije v O., je povinný absolvovať komisionálne skúšky v letnom období s čím má matka rovnako zvýšené náklady. Na strane matky došlo k zmene pomerov v tom smere, že sa zvýšil príjem na 1 200 libier a k tomuto sú vyplácané nadčasy, v súčasnosti však nežije s terajším manželom v spoločnej domácnosti a zabezpečuje starostlivosť o dve maloleté deti.

K výraznej zmene pomerov však došlo na strane otca dieťaťa, ktorý podniká, venuje sa internetovému obchodu a kupónovej privatizácii. Nadobudol do vlastníctva nehnuteľnosti, vlastní autá, prenájma nehnuteľnosť za 320 € mesačne, v roku 2015 absolvoval dve dovolenky za súhrnnú sumu 3 000 €, v roku 2014 za sumu 1 500 €, neprimerane sa finančne zaťažuje. Jeho tvrdeniu, že sa mu v podnikaní nedarí súd prvej inštancie neuveril. Konštatoval, že jeho majetkové pomery sa zmenili vo výraznej miere oproti predošlému obdobiu a je v jeho reálnych možnostiach a schopnostiach, aby prispieval na mal. A. po 200 € mesačne s účinnosťou od 6.2.2014. Dlžné výživné vo výške 1 982 € mu súd prvej inštancie povolil splácať za použitia § 160 ods. 1 O.s.p. k rukám matky. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

2. Na odvolanie otca a matky Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 13. januára 2016 sp. zn. 5 CoP 81/2015 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, vec po právnej stránke správne posúdil a v konečnom dôsledku aj správne vo veci rozhodol. Zdôraznil, že pri určovaní výšky výživného súd posudzuje komplexne pomery (sociálne, zárobkové a majetkové) všetkých, teda ako rodičov, aj detí a zároveň odôvodnené potreby detí. Poznamenal, že týmto postupom sa súd prvej inštancie dôsledne riadil, kedy zistil zmenu pomerov ako na strane mal. A. a zároveň správne posúdil aj zmenu pomerov na strane matky, počet jej vyživovacích povinností, zárobkové možnosti a schopnosti. Zhoršenú dôkaznú situáciu videl na strane otca, ktorý síce poukázal na množstvo výdavkov, ktoré má a množstvo pôžičiek a dlhov, avšak na druhej strane zakúpil nehnuteľnosti za účelom podnikania, je vlastníkom niekoľkých osobných motorových vozidiel, podniká s akciami a zároveň absolvuje niekoľkokrát ročne finančne nákladné dovolenky. Uviedol, že s prihliadnutím na počet jeho vyživovacích povinností ako aj výdavky, ktoré má, avšak aj štruktúru jeho podnikania, bol potom v celom rozsahu správny a korektný postup súdu prvej inštancie, ktorý uzatvoril, že je v schopnostiach otca platiť výživné na mal. dieťa po 200 € mesačne, a to s účinnosťou od podania návrhu zo strany matky. Na základe uvedeného preto odvolací súd v konečnom dôsledku rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, pričom nezistil žiadne pochybenie na strane súdu v časti nedoplatku na zročnom výživnom, ani v časti týkajúcej sa trov prvoinštančného konania. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

3. Rozsudok odvolacieho súdu napadla matka maloletého (ďalej aj „dovolateľka“) na súde prvej inštancie 24. februára 2016 dovolaním. Prípustnosť dovolania videla v tom, že rozhodnutím odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a jeho dôvodnosť v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne, nepreskúmateľné a celkom zjavne neodôvodnené, pretože sa vôbec nevysporiadal s jej argumentáciou, čím hrubo porušil jej ústavné práva na spravodlivý proces. Uviedla, že súd prvej inštancie a ani odvolací súd nerešpektovali § 62 ods. 5 Zákona o rodine a nepostupovali pri stanovení výšky výživného na maloletého A. podľa tohto ustanovenia tak, že nedali prednosť výživnému na maloletého pred inými mnohokrát neoprávnenými výdajmi otca, ktoré vôbec nesúvisia s jeho podnikateľskou činnosťou alebo zabezpečením bývania, čo bolo aj v priebehu konania preukázané a dôkazovo podložené. Mala teda za to, že súdy nižších inštancií správne použili na daný prípad právny predpis, avšak nesprávne ho realizovali čo do jeho obsahu. Otec maloletého nepredložil súdu prvej inštancie riadne daňové priznanie za zdaňovacie obdobie roku 2014, preto bolo potrebné postupovať podľa § 63 ods. 1 posledná veta Zákona o rodine. Daňové priznanie za zdaňovacie obdobie roku 2013 predložené otcom považuje matka za skresľujúce a zavádzajúce. Poznamenala, že otec maloletého má väčšie výdaje ako dosahuje jeho príjem podľa daňového priznania, čo bolo aj na súde prvej inštancie jednoznačne preukázané a dôkazovo podložené. Súd prvej inštancie všetky tieto matkou maloletého predkladané skutočnosti a dôkazy prehliadol a pri rozhodovaní sa nimi vôbec nezaoberal. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Otec vo vyjadrení k dovolaniu matky uviedol, že súhlasí s názorom matky, že sa v konaní nekonalo v súlade a v zmysle platného zákona, nakoľko súdy nižších inštancií nemohli správne vyhodnotiť dôkazy predložené matkou. Namietal príslušnosť Okresného súdu Trenčín a postup podľa slovenského práva.

Poznamenal, že doklady o výdavkoch, ktoré predložila matka, považuje za účelové pozliepanie účtov a vyúčtovaní, ktoré vyvolávajú dojem veľkých výdavkov, pritom ide napríklad o vyúčtovanie za rok a k nemu matka predložila aj doklad o zálohách ako ďalší dôkaz. Uviedol, že matka na svojich právach v tomto konaní určite poškodená nebola.

5. Kolízny opatrovník sa k dovolaniu matky písomne nevyjadril.

6. Podľa prechodného ustanovenia § 395 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, zákona č. 161/2015 Z.z., (ďalej len „CMP“), ktorý sa vzťahuje na konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých počnúc 1. júla 2016 (§ 1 a § 111 a nasl. CMP), ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 395 ods. 2 CMP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie matky je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

10. Vzhľadom na to, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (24. februára 2016), t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení do 30. júna 2016 (ďalej len „O.s.p.“), najvyšší súd postupoval podľa vyššie citovaných ustanovení CMP a CSP a procesnú prípustnosť podaného dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

11. Dovolanie podľa O.s.p. bolo prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. a proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 O.s.p. ods. 1 (kedy bol zmenený rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej), ods. 2 (kedy došlo k odchýleniu sa od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v danej veci) a ods. 3 (potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento súd vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4). Podľa § 238 ods. 4 O.s.p. však dovolanie nebolo prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Dovolanie nebolo tiež prípustné proti rozhodnutiu, ktorým sa rozhodlo o návrhu o návrat neoprávnene premiestneného alebo zadržíavaného dieťaťa podľa medzinárodnej zmluvy.

12. V prejednávanej veci dovolanie matky smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nemá znaky potvrdzujúcich rozsudkov, proti ktorým bolo dovolanie prípustné (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie matky preto v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. prípustné nie je.

13. Predmetné dovolanie by bolo procesne prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo. Z obsahu

dovolania možno vyvodiť, že dovolateľka namieta nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (jeho nepreskúmateľnosť), postup pri vykonaní dokazovania a hodnotenie dôkazov (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), ako aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

14. V súvislosti s námietkou nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu treba uviesť, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

15. Najvyšší súd skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Vzhľadom na obsah spisu a dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu dovolací súd konštatuje, že v danom prípade nejde o výnimočnosť, aby písomné vyhotovenie napadnutého rozhodnutia neobsahovalo zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. Dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa požadované náležitosti, uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie (tak ako aj v posudzovanej veci), stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

16. Pokiaľ dovolateľka argumentuje údajnými nesprávnosťami, ku ktorým podľa jej názoru došlo v procese zisťovania rozhodujúcich skutkových okolností, namieta nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie dôkazu, dovolací súd uvádza, že tieto argumenty a námietky nie sú nedostatkom, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladal prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodnímal možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999). Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré matka v dovolaní namieta, nebolo vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011). Napokon ani do obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

17. Pokiaľ dovolateľka namietala nerešpektovanie § 62 ods. 5 Zákona o rodine a potrebu aplikácie § 63 ods. 1 posledná veta Zákona o rodine súdmi nižších stupňov, resp. uvádzala, že sudy nižších inštancií správne použili na daný prípad právny predpis, avšak nesprávne ho realizovali čo do jeho obsahu, namietala nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), k čomu dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci bol síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho bolo možné uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladalo (viď R 54/2012 a ďalšie rozhodnutia najvyššieho

súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 Cdo 235/2014). Nešlo totiž o vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

18. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., ani z ustanovenia § 238 O.s.p., dovolanie teda smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je procesne prípustné. Najvyšší súd preto dovolanie matky podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol bez uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu.

19. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.